

ONDERMAATSE TONG NIET LANGER OVERBOORD

Sinds 1 januari 2016 mogen vissers ondermaatse tong niet langer overboord zetten maar moet die worden aangeland. Vanaf 2019 geldt deze aanlandplicht trouwens voor alle gequoteerde vissoorten. Dat is het gevolg van de Europese aanlandplicht of "discard ban". Uit zowel de Belgische als Nederlandse vloot kwamen er de afgelopen maanden signalen dat de boomkorvisserij daar nog niet klaar voor is. Toch is er de afgelopen jaren heel wat onderzoek verricht naar teruggooipraktijken, aanpassingen aan vistuig om teruggooi te vermijden, voorziene gevolgen van de aanlandplicht en de mogelijkheid om uitzonderingen te bekomen. Zo hebben wetenschappers van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek voor de Belgische vloot een atlas opgesteld die de hoeveelheden teruggooi in kaart brengt per visgrond en vissoort. Ook onderzochten ze welke gevolgen de aanlandplicht kan hebben voor het mariene voedselweb. Door het vistuig gericht en selectiever te laten werken kan de vangst van niet-doelsoorten en te kleine vis alvast worden beperkt. Er werden ook overlevingsproeven met platvis uitgevoerd om te zien welke vissen de teruggooi overleven. Voor die soorten zouden vissers een uitzondering kunnen bekomen op de aanlandplicht. Voor ondermaatse gequoteerde vissen die toch gevangen worden onderzocht het ILVO hoe die vis

aan land kan worden verwerkt, bijvoorbeeld door ze te 'ensileren', een proces dat lijkt op het inkuilen in de landbouw. Met dit onderzoek helpt het ILVO de visserijsector met de wetenschappelijke begeleiding in dit uitdagende dossier.

Sofie Vandendriessche

ILVO

LANCERING COMPENDIUM VOOR KUST EN ZEE 2015

Op 24 november 2015 werd in het Vlaams Parlement de tweede versie van het Compendium voor Kust en Zee gelanceerd in aanwezigheid van onder meer de Gouverneur van West-Vlaanderen, Carl Decaluwé, en vertegenwoordigers van het kabinet van Vlaams Minister Muyters. Het Compendium voor Kust en Zee is een kennisdocument dat het zeewetenschappelijk landschap in kaart brengt en de beschikbare kennis en informatie met betrekking tot onze kust en zee bundelt. Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) behartigt dit initiatief, in samenwerking met een netwerk aan experts uit wetenschap, beleid, middenveldorganisaties, industrie, etc.

Bij deze tweede versie van het Compendium voor Kust en Zee ging extra aandacht naar een reeks afgeleide producten:

- brochure met een overzicht van de expertise die aanwezig is bij de Belgische mariene onderzoeksgroepen;
- catalogus met de onderzoeksinfrastructuur die beschikbaar is bij de mariene onderzoeksgroepen;
- wegwijzer met relevante financieringsinstrumenten voor mariene onderzoeks- en innovatieprojecten;
- vademecum met de meest pertinente mariene beleidsinstrumenten en wetgeving voor het Belgisch deel van de Noordzee.

Ben je dus op zoek naar een expert plasticvervuiling in de oceaan? Wil je graag weten hoeveel zand er ontgonnen wordt in onze Noordzee? Welke mariene gebieden zijn er nu precies beschermd en wie is daar verantwoordelijk voor? Of wat zijn de laatste wetenschappelijke inzichten over de effecten van onderwatergeluid bij de installatie van windmolens op zee? Een antwoord op al deze vragen, vind je in het Compendium voor Kust en Zee. Bovendien is alle informatie ook online beschikbaar op www.compendiumkustenzee.be.

Hans Pirlet

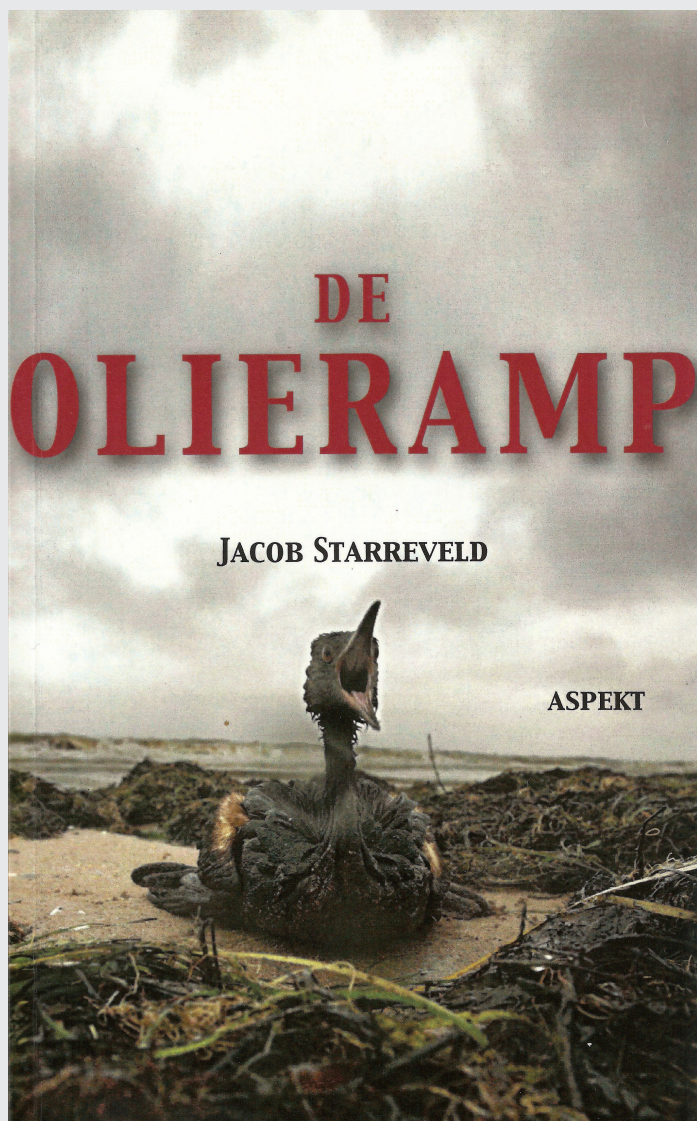
VLIZ

ROMAN OVER MOGELIJKE OLIERAMP VOOR DE KUST

Bij uitgeverij Aspekt verscheen recent de roman "De Olieramp" door Jacob Starreveld. Het zoomt in op de mogelijkheid van een ernstige olieramp in de Scheldemonding, voor de kust van België/Nederland. Door een aanvaring in slecht weer slaat een zware olietanker lek. Er stroomt een grote hoeveelheid zware olie de zee in die de stranden bedekt. Alle leven sterft en er komen honderden vogels op het strand terecht, dood of half levend, bedekt met een laag olie. Er komt een groep scholieren in actie tegen deze vervuiling en met ludieke demonstraties en andere acties willen zij bereiken dat de schuldigen worden opgespoord, maar vooral dat dit soort milieurampen wordt voorkomen. Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel en via webwinkels aan 18,95 euro. De royalty- opbrengst van het boek komt ten goede van het Vogelopvangcentrum De Mikke te Middelburg (NL).

Henk Licher (Jacob Starreveld)

BULTRUG IN DE WESTERSCHELDE

Op 2 december 2015 dook een bultrug op langs de Zeeuwse kust, eerst bij Westkapelle, dan iets zuidelijker ter hoogte van Zoutelande. Wat later waren het nota bene personen die een gestrande, reeds sterk ontbonden griend aan het bergen waren ten westen van Vlissingen die het dier zagen voorbijzwemmen, de Westerschelde in. Omdat even de vrees bestond dat het dier misschien wel tot Antwerpen zou zwemmen, werden Nederlandse en Belgische scheepvaartdiensten op de hoogte gebracht. Van bultruggen is immers gekend dat ze kwetsbaar zijn voor aanvaringen met schepen. Het dier maakte echter rechtsomkeer nabij Borssele, om 's avonds bij Vlissingen voor het laatst op te duiken.

Bultruggen ondernemen verre reizen tussen voortplantingsgebieden en voedselgronden. Ze zijn, of liever waren, zeer zeldzaam in de zuidelijke Noordzee tot in de 20ste eeuw. Dat ze nu jaarlijks worden gezien wijt men aan de groei van de populatie na het stoppen van de jacht, en/of aan voedselproblemen in hun traditionele foerageergebieden. En als je er zelf één zou te zien krijgen, vergeet dan niet dat foto's van bultruggen nuttig zijn voor onderzoek: de dieren zijn immers individueel herkenbaar aan de vorm van hun rugvin en staart, en aan het wit-zwart patroon op de onderkant van de staart. Zo heeft men in Europa waargenomen bultruggen teruggezien in de Caraïben, terwijl andere blijkbaar afkomstig waren van de populatie die zich voortplant in de buurt van de Kaapverdische Eilanden.

Jan Haelters, met dank aan: Strandreddingsdienst Vlissingen, Jaap van der Hiele (EHBZ), www.zeezoogdieren.org.

KUSTERGOED IN ACTIE!

'Kusterfgoed' zag het levenslicht op 1 augustus 2015 en wil zich inzetten voor het lokale roerend en immaterieel erfgoed in Middelkerke, Oostende, De Haan en Blankenberge.

In het voorjaar 2016 lanceert Kusterfgoed enkele interessante initiatieven. Zo zullen lokale erfgoedspelers projectsubsidies kunnen aanvragen en wordt er logistieke hulp aangeboden via een eigen uitleendienst met onder andere een fotograaf, opnametoestellen en een fotoscanner. Ook voor advies rond thema's als behoud en beheer, ontsluiting en publiekswerking kan elke erfgoedzorger of -enthousiasteling bij deze erfgoedcel terecht. Daarnaast werkt Kusterfgoed samen met diverse partners eigen projecten uit. Zo staat 2016 in het teken van de zeezegeningen. Tot slot wil de erfgoedcel cultureel erfgoed aan het brede publiek voorstellen. Dit gebeurt onder andere via de website waarop lokale erfgoedspelers en hun collecties een plaats krijgen.

Hannelore Neyt

MAAK KENNIS MET HET UNESCO-PROJECTKANTOOR AAN ONZE KUST

Wist je dat er in Oostende – op de InnovOceansite waar ook het VLIZ is gevestigd – een centrum is dat van onschatbaar belang is voor het wereldwijd beheer van de zeeën? Een nieuwe brochure vertelt alles over het UNESCO IOC Project Office for IODE. Naar aanleiding van de tiende verjaardag van het projectkantoor in Oostende, publiceerde het Unesco Platform Vlaanderen een brochure.

‘De oceaan ontsluiten’ geeft uitleg over de verschillende functies die het projectkantoor vervult en over de bijdrage die het levert aan talrijke wetenschappelijke programma’s. Het projectkantoor is in de eerste plaats een opleidingscentrum waar data- en informatiebeheerders uit voornamelijk ontwikkelingslanden de nodige kennis en vaardigheden komen opdoen om te functioneren in de internationale context van de oceanografie en de zeewetenschappen. Het is tevens een ontmoetingsplaats voor onderzoekers om gemeenschappelijke projecten uit te werken en nieuwe technologieën en ontwikkelingen uit te testen.

Het centrum in Oostende is een onderdeel van de Intergouvernementele Oceanografische Commissie van Unesco (IOC). Het projectkantoor bevordert de operationele ontwikkeling van het International Oceanographic Data and Information Exchange (IODIE) programma van de IOC, dat sinds 1961 actief is in het bevorderen van de internationale uitwisseling van oceanografische data en informatie. Sinds 2012 is ook het secretariaat van het Ocean Biogeographic Information System (OBIS) gehuisvest in het projectkantoor. De biodiversiteitsgegevens van meer dan 500 instituten komen hier samen in een centrale databank. Met de meer dan 40 miljoen verspreidingsgegevens van alle in zee levende soorten draagt OBIS in grote mate bij tot het zeewetenschappelijk onderzoek en is het de referentiedatabank voor natuurevaluatie en monitoring. De opleidingen die het projectkantoor aanbiedt en de technologieën die het ontwikkelt zijn uitgegroeid tot een schoolvoorbeeld in de wereld van de oceanografie en de zeewetenschappen. In die mate dat er de komende jaren wereldwijd een tiental centra zullen worden geopend naar het voorbeeld van het projectkantoor. Die centra zullen regionaal werken onder coördinatie van het projectkantoor in Oostende.

Marino Bultinck

De brochure ‘De oceaan ontsluiten – 10 jaar UNESCO IOC Projectkantoor voor IODE in Oostende’ is gratis te bestellen via: info@unesco-vlaanderen.be of te downloaden op: www.unesco-vlaanderen.be.

UNESCO Platform Vlaanderen

